

tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 15

2 ● 2016

● Foto: Theo Baas

Bezemkruiskruid

Senecio inaequidens

Een pionier uit Zuid-Afrika

Kenmerken

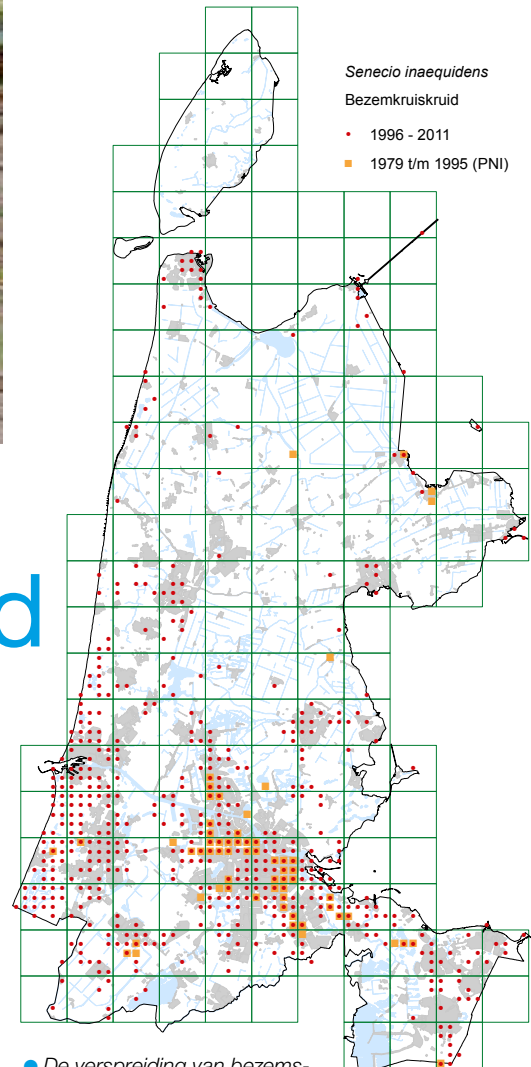
Bezemkruiskruid is een overblijvende, middelhoge tot ruim een meter hoge plant met smalle, lijnvormige bladeren. De plant heeft een houtige voet waaruit vele bloeistengels ontspringen waardoor er een bossige groeiwijze ontstaat. Hieraan heeft de plant zijn naam te danken. De houtige delen overwinteren en in het voorjaar ontstaan van hier uit de nieuwe bloeistengels, waardoor we eigenlijk van een halfheester kunnen spreken. Bezemkruiskruid bloeit vanaf de voorzomer tot aan de winter met heldergele bloemen.

Ecologie

Bezemkruiskruid is een plant van zonnige, zelden licht beschaduwde, vrij open plaatsen op matig droge tot vrij natte, matig voedselrijke grond (zand, zavel, löss, mergel en stenige plaatsen). De plant heeft een diepgaand wortelstelsel waardoor ze weinig gevoelig is voor droogte. Het is een pionier van open, vaak wat verstoorde plaatsen zoals havengebieden en opgespoten- of braakliggende terreinen. Langs spoorwegen en in wegbermen is de plant inmiddels een bekende verschijning geworden. In de kalkrijke duinen groeit ze graag langs de rand van struwelen en in de wat ruigere duingraslanden, waar ze vaak samengroeit met soorten als slangenkruid, hondstong en gewone ossentong. Op plaatsen waar bos gekapt is of de bodem anderszins verstoord is kan ze massaal optreden.

Voorkomen en trend

Bezemkruiskruid komt oorspronkelijk uit Zuid-Afrika. Hier komt de plant voor op rotsige hellingen en met kiezel bedekte beekbodems in de bergen in het oosten. Via

● De verspreiding van bezems-
kruiskruid in Noord-Holland.

zaden die met wol zijn ingevoerd heeft de plant zich naar Europa, Argentinië en Zuid-Australië verspreid. Vanuit het Maasdal in de omgeving van Luik is de plant in het begin van de jaren veertig van de vorige eeuw in Zuid-Limburg terechtgekomen. Van hier uit heeft de plant zich via spoorlijnen en wegen over het hele land verspreid. De opmars is nog niet tot staan gekomen, landelijk is het aantal uurhokken (5x5 km) waarin de soort is aangetroffen sinds 1990 verachtvoudigd. In Noord-Holland is de soort vooral flink toegenomen in het stedelijk gebied en in de kalkrijke duinen. Omdat het een uitheemse soort betreft is niet iedereen hier even blij mee. We zullen er echter mee moeten leren leven, want verdwijnen, zal ze niet meer. We hebben er in ieder geval een opvallende en lang bloeiende soort bij gekregen.

Theo Baas
baas0828@planet.nl